

Tabel comparativ

la proiectul Hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru modificarea Legii monumentelor de for public nr.192/2011

Reglementările în vigoare	Modificările propuse	Redacția nouă
1	2	3
I Legea monumentelor de for public nr.192/2011		
1. Articolul 5		
<p>Articolul 5. Realizarea monumentelor de for public</p> <p>(1) Monumentele de for public se realizează în interes public și constituie cauză de utilitate publică.</p> <p>(2) Monumentele de for public se pot realiza după cum urmează:</p> <p>a) în cadrul unor programe și proiecte culturale finanțate din alocații de la bugetul de stat și/sau de la bugetele locale, potrivit prevederilor legale în vigoare;</p> <p>b) în cadrul unor parteneriate constituite între autorități și/sau instituții publice subordonate acestora și persoane fizice sau juridice de drept privat, având drept scop susținerea unor programe sau proiecte de artă plastică monumentală;</p> <p>c) în cadrul unor programe sau proiecte culturale promovate și susținute exclusiv din fonduri private, de persoane fizice sau juridice de drept privat, cu acordul autorităților administrației publice locale competente teritorial.</p> <p>(3) Asupra imobilelor pe care sînt amplasate monumente de for public se aplică servituți de utilitate publică.</p>	<p>La art.5 aliniatul (2) litera c), textul „, cu acordul autorităților administrației publice locale competente teritorial” se exclude;</p>	<p>Articolul 5. Realizarea monumentelor de for public</p> <p>(1) Monumentele de for public se realizează în interes public și constituie cauză de utilitate publică.</p> <p>(2) Monumentele de for public se pot realiza după cum urmează:</p> <p>a) în cadrul unor programe și proiecte culturale finanțate din alocații de la bugetul de stat și/sau de la bugetele locale, potrivit prevederilor legale în vigoare;</p> <p>b) în cadrul unor parteneriate constituite între autorități și/sau instituții publice subordonate acestora și persoane fizice sau juridice de drept privat, avînd drept scop susținerea unor programe sau proiecte de artă plastică monumentală;</p> <p>c) în cadrul unor programe sau proiecte culturale promovate și susținute exclusiv din fonduri private, de persoane fizice sau juridice de drept privat, ~~cu acordul autorităților administrației publice locale competente teritorial.~~</p> <p>(3) Asupra imobilelor pe care sînt amplasate monumente de for public se aplică servituți de utilitate publică.</p>
2. Articolul 7		

Articolul 7. Înființarea monumentelor de for public

(1) Înființarea monumentelor de for public se face prin hotărîre de Guvern.

(2) Hotărîrea de Guvern privind înființarea monumentului de for public se adoptă la propunerea Ministerului Culturii, în baza deciziei administrației publice locale competente teritorial.

(3) Lucrările de edificare a monumentelor de for public vor începe doar după adoptarea hotărîrii respective de Guvern, în corespundere cu proiectul monumentului de for public, cu proiectul amenajării terenului aferent și cu proiectul zonei de protecție a monumentului de for public, avizate de Ministerului Culturii, în modul stabilit de legislația privind autorizarea executării lucrărilor de construcție.

(3¹) Autorul monumentului de for public este selectat prin concurs organizat în baza Regulamentului-cadru privind organizarea concursului de selectare a autorului monumentului de for public sau al operei comemorative de război, elaborat și aprobat de Guvern.

(4) Instalarea în spațiile publice a operelor importate, inclusiv a celor provenite din donații, executate de artiști plastici de peste hotarele Republicii Moldova se efectuează urmînd procedura legală descrisă la alin. (2) și (3), în baza unei recomandări scrise privind opéra și calitățile ei artistice, emisă de autoritatea publică centrală în domeniul artelor plastice din țara de origine a operei.

(5) Strămutarea sau desființarea monumentelor de for public se efectuează urmînd procedura legală descrisă la alin. (1), (2) și (3).

(6) Instalarea monumentelor de for public în zonele de protecție a edificiilor cu statut de

La art.7:

1) alineatul (1) se completează cu textul „după caz, decizia autorității reprezentative și deliberative a unității administrativ-teritoriale de nivelul al doilea, hotărârii adunării populare a unității teritorial-autonome Găgăuzia sau decizia autorității reprezentative și deliberative a unității administrativ-teritoriale de nivelul întâi”;

2) la alineatul (2) textul „,în baza deciziei administrației publice locale competente teritorial” se exclude;

3) se completează cu alineatul (2¹) și alineatul (2²) cu următorul cuprins:

„(2¹) Decizia autorității reprezentative și deliberative a unității administrativ-teritoriale de nivelul al doilea, după caz, hotărârea adunării populare a unității teritorial-autonome Găgăuzia, sau decizia autorității reprezentative și deliberative a unității administrativ-teritoriale de nivelul întâi, privind înființarea monumentului de for public, se adoptă în baza Avizului favorabil al Ministerului Culturii.

Avizul Ministerului Culturii se emite în termen de 30 de zile de la recepționarea cererii și a conceptului monumentului de for public.

Articolul 7. Înființarea monumentelor de for public

(1) Înființarea monumentelor de for public se face prin hotărîre de Guvern, după caz, decizia autorității reprezentative și deliberative a unității administrativ-teritoriale de nivelul al doilea, hotărârii adunării populare a unității teritorial-autonome Găgăuzia sau decizia autorității reprezentative și deliberative a unității administrativ-teritoriale de nivelul întâi.

(2) Hotărîrea de Guvern privind înființarea monumentului de for public se adoptă la propunerea Ministerului Culturii, în baza ~~deciziei administrației publice locale competente teritorial.~~

„(2¹) Decizia autorității reprezentative și deliberative a unității administrativ-teritoriale de nivelul al doilea, după caz, hotărârea adunării populare a unității teritorial-autonome Găgăuzia, sau decizia autorității reprezentative și deliberative a unității administrativ-teritoriale de nivelul întâi, privind înființarea monumentului de for public, se adoptă în baza Avizului favorabil al Ministerului Culturii.

Avizul Ministerului Culturii se emite în termen de 30 de zile de la recepționarea cererii și a conceptului monumentului de for public.

(2²) Guvernul, autoritățile reprezentative și deliberative ale unităților administrativ-teritoriale de nivelul al doilea, după caz, adunarea populară a unității teritorial-autonome Găgăuzia, sau autoritățile reprezentative și deliberative ale unităților administrativ-teritoriale de nivelul întâi au dreptul de a iniția procedura de înființare a monumentelor de for public de categoria B pe terenurile față de care exercită împuternicirile de proprietar.

(3) Lucrările de edificare a monumentelor de for public vor începe doar după adoptarea actelor de înființare, în corespundere cu proiectul monumentului de for public, cu proiectul amenajării terenului aferent și cu proiectul zonei de protecție a monumentului de for public, avizate de Ministerul Culturii, în modul stabilit de legislația privind autorizarea executării lucrărilor de construcție.

(3¹) Autorul monumentului de for public este selectat prin concurs organizat în baza Regulamentului-cadru privind

<p>monument istoric sau în zonele construite protejate se va realiza doar după coordonarea prealabilă a locului de amplasare cu autoritatea publică centrală în domeniul protejării patrimoniului cultural.</p> <p>(7) Monumentele de for public edificate cu respectarea prevederilor legale sînt clasate în mod automat în categoria B.</p> <p>(8) Mozaicurile, picturile murale sau reliefurile pe fațadele clădirilor cu acces vizual în spațiul public se realizează în baza deciziei administrației publice locale competente teritorial și în corespundere cu proiectul avizat de Ministerul Culturii.</p> <p>(9) Instalarea în spațiul public a operelor sculpturale prevăzute la art. 4 alin. (4) și asigurarea ținutei lor artistice țin de competența exclusivă a autorităților administrației publice locale de nivelul întâi.</p>	<p>(2²) Guvernul, autoritățile reprezentative și deliberative ale unităților administrativ-teritoriale de nivelul al doilea, după caz, adunarea populară a unități teritorial-autonome Găgăuzia, sau autoritățile reprezentative și deliberative ale unităților administrativ-teritoriale de nivelul întâi au dreptul de a iniția procedura de înființare a monumentelor de for public de categoria B pe terenurile față de care exercită împuternicirile de proprietar.”;</p> <p>4) La alineatul (3) textul „hotărîrii respective de Guvern” se substituie cu textul „actelor de înființare”;</p> <p>5) La alineatele (4) și (5) după textul „alin.(2)” se completează cu textul „, (2¹);</p> <p>6) alineatul (9) se exclude;</p>	<p>organizarea concursului de selectare a autorului monumentului de for public sau al operei comemorative de război, elaborat și aprobat de Guvern.</p> <p>(4) Instalarea în spațiile publice a operelor importate, inclusiv a celor provenite din donații, executate de artiști plastici de peste hotarele Republicii Moldova se efectuează urmînd procedura legală descrisă la alin. (2), (2¹) și (3), în baza unei recomandări scrise privind opera și calitățile ei artistice, emisă de autoritatea publică centrală în domeniul artelor plastice din țara de origine a operei.</p> <p>(5) Strămutarea sau desființarea monumentelor de for public se efectuează urmînd procedura legală descrisă la alin. (1), (2), (2¹) și (3).</p> <p>(6) Instalarea monumentelor de for public în zonele de protecție a edificiilor cu statut de monument istoric sau în zonele construite protejate se va realiza doar după coordonarea prealabilă a locului de amplasare cu autoritatea publică centrală în domeniul protejării patrimoniului cultural.</p> <p>(7) Monumentele de for public edificate cu respectarea prevederilor legale sînt clasate în mod automat în categoria B.</p> <p>(8) Mozaicurile, picturile murale sau reliefurile pe fațadele clădirilor cu acces vizual în spațiul public se realizează în baza deciziei administrației publice locale competente teritorial și în corespundere cu proiectul avizat de Ministerul Culturii.</p> <p>~~(9) Instalarea în spațiul public a operelor sculpturale prevăzute la art. 4 alin. (4) și asigurarea ținutei lor artistice țin de competența exclusivă a autorităților administrației publice locale de nivelul întâi.~~</p>
--	--	---

3. Articolul 7¹

<hr/>	<p>se completează cu art. 7¹ cu următorul cuprins:</p> <p>„Articolul 7¹.</p> <p>Desființarea monumentelor de for public de categoria B</p> <p>„(1) Guvernul inițiază procedura de desființare a monumentului de for public de categoria B, prin adoptarea unei</p>	<p>„Articolul 7¹. Desființarea monumentelor de for public de categoria B</p> <p>„(1) Guvernul inițiază procedura de desființare a monumentului de for public de categoria B, prin adoptarea unei hotărîri în acest sens, dacă monumentul de for public contravine ordinii publice sau bunelor moravuri.</p> <p>(2) În cazul prevăzut la alineatul (1), desființarea monumentului de for public de categoria B se inițiază și se desfășoară conform procedurii adoptate de Guvern.”.</p>
-------	---	---

	<p>hotărâri în acest sens, dacă monumentul de for public contravine ordinii publice sau bunelor moravuri.</p> <p>(2) În cazul prevăzut la alineatul (1), desființarea monumentului de for public de categoria B se inițiază și se desfășoară conform procedurii adoptate de Guvern.”.</p>	
4. Articolul 9		
<p>Articolul 9. Protejarea monumentelor de for public</p> <p>(1) Protejarea monumentelor de for public reprezintă un sistem de măsuri cu caracter juridic, administrativ, financiar, științific și tehnic, care urmăresc cercetarea, inventarierea, clasarea, evidența, conservarea, restaurarea, paza, întreținerea și punerea în valoare a monumentelor de for public.</p> <p>(2) Evidența, inventarierea, întreținerea, conservarea și restaurarea monumentelor de for public se realizează în conformitate cu normele științifice și tehnice în domeniu.</p> <p>(3) Edificarea sau strămutarea monumentului de for public fără aprobări legale, intervențiile constructive neautorizate în zona lui de protecție, efectuarea neautorizată de inscripții, înscrisuri, desene sau orice alte acțiuni care conduc la distrugerea, degradarea, schimbarea datelor istorice ori a înfățișării monumentului de for public sînt interzise.</p> <p>(4) Demontarea monumentului de for public edificat fără aprobări legale, reinstalarea la locul inițial a monumentului de for public strămutat fără aprobări legale, precum și aducerea în starea inițială a terenului afectat urmează a fi realizate din contul persoanelor juridice sau fizice care au</p>	<p>Articolul 9 se completează cu un alineat nou cu următorul cuprins:</p> <p>(6) Inspectarea în teren a monumentelor de for public și a zonelor lor de protecție, a șantierelor de intervenție asupra acestora, asigurarea respectării legislației în domeniul ocrotirii monumentelor de for public, întocmirea proceselor-verbale contravenționale, în caz de constatare a contravențiilor, în caz de constatare a încălcărilor, emiterea planului de remediere a lucrărilor ilegale la monumente de for public și în zonele lor de protecție se întreprinde de către Agenția de Inspectare a Monumentelor.”.</p>	<p>Articolul 9. Protejarea monumentelor de for public</p> <p>(1) Protejarea monumentelor de for public reprezintă un sistem de măsuri cu caracter juridic, administrativ, financiar, științific și tehnic, care urmăresc cercetarea, inventarierea, clasarea, evidența, conservarea, restaurarea, paza, întreținerea și punerea în valoare a monumentelor de for public.</p> <p>(2) Evidența, inventarierea, întreținerea, conservarea și restaurarea monumentelor de for public se realizează în conformitate cu normele științifice și tehnice în domeniu.</p> <p>(3) Edificarea sau strămutarea monumentului de for public fără aprobări legale, intervențiile constructive neautorizate în zona lui de protecție, efectuarea neautorizată de inscripții, înscrisuri, desene sau orice alte acțiuni care conduc la distrugerea, degradarea, schimbarea datelor istorice ori a înfățișării monumentului de for public sînt interzise.</p> <p>(4) Demontarea monumentului de for public edificat fără aprobări legale, reinstalarea la locul inițial a monumentului de for public strămutat fără aprobări legale, precum și aducerea în starea inițială a terenului afectat urmează a fi realizate din contul persoanelor juridice sau fizice care au inițiat, finanțat și executat lucrările de edificare/strămutare a monumentului fără obținerea prealabilă a aprobărilor legale.</p> <p>(5) Protejarea monumentelor de for public este parte componentă a strategiilor de dezvoltare durabilă economico-socială, turistică, urbanistică și de amenajare a teritoriului, la nivel național și local.</p>

<p>inițiat, finanțat și executat lucrările de edificare/strămutare a monumentului fără obținerea prealabilă a aprobărilor legale.</p> <p>(5) Protejarea monumentelor de for public este parte componentă a strategiilor de dezvoltare durabilă economico-socială, turistică, urbanistică și de amenajare a teritoriului, la nivel național și local.</p>		<p>(6) Inspectarea în teren a monumentelor de for public și a zonelor lor de protecție, a șantierelor de intervenție asupra acestora, asigurarea respectării legislației în domeniul ocrotirii monumentelor de for public, întocmirea proceselor-verbale contravenționale, în caz de constatare a contravențiilor, în caz de constatare a încălcărilor, emiterea planului de remediere a lucrărilor ilegale la monumente de for public și în zonele lor de protecție se întreprinde de către Agenția de Inspectare a Monumentelor.</p>
5. Articolul 14		
<p>Articolul 14. Atribuțiile autorităților administrației publice locale</p> <p>(1) Autoritățile administrației publice locale de nivelul al doilea și autoritățile administrației publice ale UTA Găgăuzia au următoarele atribuții:</p> <p>a) elaborează și aprobă registrele monumentelor de for public de categoria B situate în raza lor teritorială;</p> <p>b) realizează evidența detaliată, prin dosare de inventariere, și asigură protejarea monumentelor de for public de categoriile A și B situate în raza lor teritorială;</p> <p>b¹) remit Ministerului Culturii un exemplar al dosarelor de inventariere a monumentelor de for public, în format electronic, în vederea completării Bazei naționale de date privind monumentele de for public;</p> <p>c) prevăd, după caz, în proiectele bugetelor proprii resurse financiare pentru protejarea și întreținerea monumentelor de for public situate în raza lor teritorială.</p> <p>(2) Autoritățile administrației publice locale de nivelul întâi au următoarele atribuții:</p> <p>a) emit decizii privind edificarea monumentelor de for public, în care se indică în mod obligatoriu locul amplasării viitorului monument și sursa de finanțare a edificării</p>	<p>La Articolul 14:</p> <p>1) alineatul (1) se completează cu litera a¹) cu următorul cuprins:</p> <p>„a¹) includ și exclud din Registrul monumentelor de for public de categoria B, monumentele de for public edificate în raza teritorială a unității administrativ-teritoriale;”.</p> <p>2) la alineatul (2): literele a) și a¹) se abrogă; la litera b) textul „înregistrează monumentul și zona lui de protecție în documentația de urbanism și de amenajare a teritoriului, precum și în cea cadastrală” se substituie cu cuvintele „iau la evidență informațiile aferente pentru a le utiliza la următoarea actualizare a documentației de urbanism și de amenajare a teritoriului;</p>	<p>Articolul 14. Atribuțiile autorităților administrației publice locale</p> <p>(1) Autoritățile administrației publice locale de nivelul al doilea și autoritățile administrației publice ale UTA Găgăuzia au următoarele atribuții:</p> <p>a¹) includ și exclud din Registrul monumentelor de for public de categoria B, monumentele de for public edificate în raza teritorială a unității administrativ-teritoriale;</p> <p>a) elaborează și aprobă registrele monumentelor de for public de categoria B situate în raza lor teritorială;</p> <p>b) realizează evidența detaliată, prin dosare de inventariere, și asigură protejarea monumentelor de for public de categoriile A și B situate în raza lor teritorială;</p> <p>b¹) remit Ministerului Culturii un exemplar al dosarelor de inventariere a monumentelor de for public, în format electronic, în vederea completării Bazei naționale de date privind monumentele de for public;</p> <p>c) prevăd, după caz, în proiectele bugetelor proprii resurse financiare pentru protejarea și întreținerea monumentelor de for public situate în raza lor teritorială.</p> <p>(2) Autoritățile administrației publice locale de nivelul întâi au următoarele atribuții:</p> <p>~~a) emit decizii privind edificarea monumentelor de for public, în care se indică în mod obligatoriu locul amplasării viitorului monument și sursa de finanțare a edificării lui, precum și decizii de modificare a acestora sau de abrogare;~~</p> <p>~~a¹) atribuie terenuri pentru edificarea monumentelor de for public;~~</p>

<p>lui, precum și decizii de modificare a acestora sau de abrogare;</p> <p>a¹) atribuie terenuri pentru edificarea monumentelor de for public;</p> <p>a²) emit autorizații de construire privind conservarea, restaurarea sau edificarea monumentelor de for public și amenajarea terenului aferent;</p> <p>b) în termen de 3 luni de la edificarea monumentului de for public, înregistrează monumentul și zona lui de protecție în documentația de urbanism și de amenajare a teritoriului, precum și în cea cadastrală;</p> <p>c) asigură protejarea și punerea în valoare a monumentelor de for public aflate pe teritoriul subordonat;</p> <p>d) sesizează, în decurs de 48 de ore, consiliile raionale/municipale și Ministerul Culturii atunci când constată încălcări ale regimului juridic al monumentelor de for public.</p>		<p>a²) emit autorizații de construire privind conservarea, restaurarea sau edificarea monumentelor de for public și amenajarea terenului aferent;</p> <p>b) în termen de 3 luni de la edificarea monumentului de for public, iau la evidență informațiile aferente pentru a le utiliza la următoarea actualizare a documentației de urbanism și de amenajare a teritoriului;</p> <p>c) asigură protejarea și punerea în valoare a monumentelor de for public aflate pe teritoriul subordonat;</p> <p>d) sesizează, în decurs de 48 de ore, consiliile raionale/municipale și Ministerul Culturii atunci când constată încălcări ale regimului juridic al monumentelor de for public.</p>
--	--	---